

AKTUALNO VPRAŠANJE

V številki 15 je »Glas Gorenjske« načel v resnici aktualno vprašanje izplačevanja hranarin po zakonu o socialnem zavarovanju. Ne glede na to, da so v omenjenem članku opisani primeri netočni, smatramo, da je zadeva pereča. Zavod za social-

no zavarovanje ne more v redu izplačevati zavarovancem pripadajoče hranarine, ker ne dobiva od podjetij in ustanov pravočasno evidenčnih listov, ki so edina podlaga za odmero hranarine. Tudi zdravniki večkrat prepozno pošiljajo nakaz-

nice zavodu, kar prav tako onemogoča ažurnost v poslovanju organov socialnega zavarovanja. Prav bi bilo, da bi vsa podjetja, ustanove in zdravniki, ki se zaradi tega čutilo prizadete, resneje obravnavali to stvar, zavedajoč se, da gre pri tem v določeni meri za kratenje pravice, ki pripadajo našim delovnim ljudem po naši zelo napredni zakonodaji o socialnem zavarovanju.

O. P.

LETO X. — ST. 17 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 1. MARCA 1957

GLAS
GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

BOM DAL, ČE DAŠ

ali: O LETOŠNJI INVESTICIJSKI POLITIKI
V KRANJSKEM OKRAJU

Dvodnevna razprava o smernicah za sestavo predloga letošnjega okrajnega družbenega plana za Gorenjsko je pokazala precej zanimivih značilnosti. — V tem sestavku bi se zadržali zgolj na vprašanju investicij, ki je morda eno izmed najbolj perečih, hkrati pa tudi tenkočutnih vprašanj. Ko gre namreč za denar, ki ga je treba vložiti za razvoj posamezne gospodarske panoge, ali za gradnjo kakršnegakoli že industrijskega ali drugega objekta, se po navadi dramijo v ljudeh, ki o tem na ta ali oni način odločajo, različna mnenja, pobude, predlogi, protipredlogi itd.

Lahko trdimo, da je bilo tako tudi na minulem zasedanju Okrajnega ljudskega odbora v petek in soboto.

Ozrmo se na letošnji investicijski sklad okrajnega ljudskega odbora, ki je po predložitvi naslednji: od skupne vsote 401.616.000 dinarjev, naj bi bilo na razpolago industriji za garancijske zneske in za rekonstrukcije za 100 milijonov dinarjev, grafični industriji za 100 milijonov dinarjev, za trnabavo strojev 11 milijonov dinarjev, za trgovino 40 milijonov, za obrt 23 milijonov, za gostinstvo 25 milijonov dinarjev; za pospeševanje turizma (zlasti za propagando) naj bi namenili 12 milijonov dinarjev, za cestni promet 15 milijonov ter za manjša podjetja predelovalne industrije 115.791.000 dinarjev. Razen tega so še vštetni zneski za poravnavo obveznosti, ki jih ima okrajni ljudski odbor do posameznih občin (skladi za obrt), ter anuitete okrajnemu gozdnemu skladu od posojil iz prejšnjih let.

Kaj nam pokaže struktura sredstev (pred-

laganih) v letošnjem okrajnem investicijskem skladu?

Eden izmed najbolj pozitivnih činiteljev je prav gotovo ta, da so v letošnjem investicijskem skladu upoštevana tudi sredstva za nadaljnji razvoj trgovine, obrti in gostinstva (gospodarskih panog, ki so bile doslej vse preveč zapostavljene) in to v razmeroma precejšnjih zneskih, dasiravno je to šele prvi korak v smeri njihovega temeljitejšega in večjega skoka naprej.

Trgovinska podjetja bodo na podlagi petletnega investicijskega programa, ki ga je napravila okrajna Trgovinska zbornica, uporabila za napredek trgovine letos skupno 171 milijonov dinarjev. Iz okrajnega investicijskega sklada bo na razpolago 40 milijonov dinarjev. To pomeni vsekakor velik napredek, če upoštevamo, da je trgovina leta 1955 uporabila iz najrazličnejših virov 130 milijonov dinarjev za svoj razvoj, leta 1956 pa — po nepopolnih podatkih — 35 do 40 milijonov dinarjev.

Tudi gostinstvo bo lahko v letošnjem letu, kot kaže, nekoliko napredovalo, saj je zgolj iz investicijskega sklada OLO na razpolago za to gospodarsko vejo 25 milijonov dinarjev.

Veliko večji napredek pa lahko beležimo v obrti, kljub temu, da je »klic na pomoč« glede vsakoletnega nazadovanja števila obrtnih obratov na Gorenjskem (čeprav je opaziti iz leta v leto večje število zaposlenih v obrti, kar pomeni krepitev posameznih obrtnih podjetij in obratov v nekaterih krajih) saj bodo obrtna podjetja iz najrazlič-

Vprašanja gostinstva, turizma in obrti so zlasti pereča tudi v Trziču

nejših virov — upoštevajo tudi lastna sredstva — investirala v letošnjem letu 179 milijonov. Samo iz okrajnega investicijskega sklada bodo lahko obrtna podjetja najela kredite v višini 28 milijonov dinarjev.

To so številke in ena plat medalje. Na oko zelo razveseljiva ter ob upoštevanju realnih možnosti tudi kolikor toliko uresničljiva. Toda ozrmo se še na lanskoletno izkoriščanje okrajnega in občinskih investicijskih skladov.

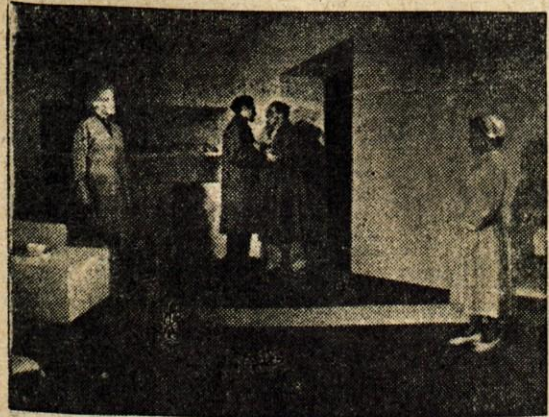
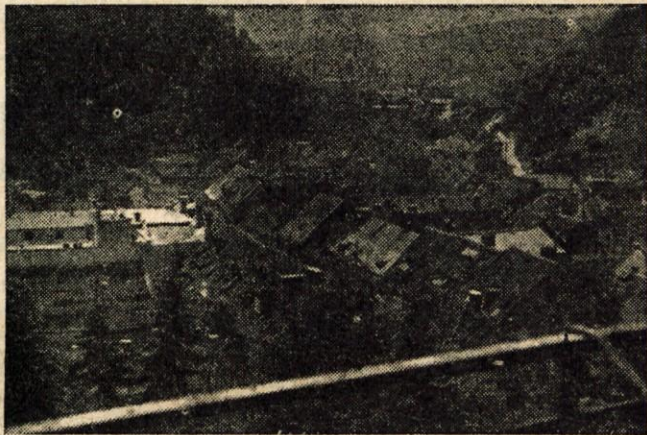
Deloma iz objektivnih, velikokrat pa iz subjektivnih razlogov, občinski ljudski odbori niso uporabljali razpoložljivih sredstev svojih skladov načrtno, še manj pa namensko. Posamezni občinski ljudski odbori so s tem — zaradi nujnosti in potreb njihovih proračunov ter negospodarskih investicij — sicer prekršili veljavna zakonska določila. Tako nam kažejo podatki, da je bilo v občinskih investicijskih skladih konec decembra lanskega leta, še celo na razpolago 513 milijonov 290.058 dinarjev, v okrajnih skladih pa 75.201.060.

Največji odstotek nerealiziranih kreditov iz občinskih investicijskih skladov gre na rovaš stanovanske izgradnje, saj je ostalo v tem skladu v vseh občinah kranjskega okraja še neizkoriščenih 308.620.26 dinarjev, v drugih investicijskih skladih (trgovina, obrt, gostinstvo in turizem ter promet) pa

152.056.907 dinarjev. Sredstva, ki so na razpolago, oziroma ki so predvidena v letošnjem letu, bodo v znatni meri lahko koristila tistim gospodarskim panogam, ki imajo najbolj neposredni in trenutno najbolj odločujoč učinek na dvig življenjske ravni. Obstoj pa bojozen, da so nekatera podjetja (predvsem obrtna, trgovinska in gostinska) morda nepravilno, da bi lahko tudi izčrpala vsa sredstva skladov, ki so jim namenjeni. Razen tega je treba v letošnjem letu povsem jasno podčrtati, naj občinski ljudski odbori ne bi uporabljali sredstev, ki že tako ali tako niso namensko vezana v razvoj industrije (ker naj bi bila to predvsem naloga zveznih, republiških in okrajnih forumov), pač pa v tisto dejavnost, ki bo najbolj in najprej povečevala standard.

In končno se zdi — to je tudi pokazala razprava na minulem zasedanju OLO, da bi bilo treba čimprej ustanoviti nek organ (po predlogu predsednika ObLO Skofja Loka Sveta Kobala naj bi bila to posebna okrajna odborna komisija), ki bi začel podrobno in smotno proučevati investicijsko politiko na Gorenjskem, kar bi imelo vpliv tudi na smotnejše planiranje in uporabo posameznih skladov v prihodnjih letih. Ta predlog je vsekakor upoštevanja vreden in bo treba o njem čimprej temeljito razmisliti. I. A.

Naročite se na naše gorenjsko glasilo in plačajte celoletno naročnino 600 dinarjev, ker si s tem zagotovite, da vas bomo upoštevali pri žrebanju!

Letošnje gledališko obdobje v našem mestu napolnjuje poleg domačih vpriporitev vrsta uspešnih gostovanj. Za Dramo SNG iz Maribora, Eksperimentalnim in Mestnim gledališčem iz Ljubljane, bodo prispeli v soboto popoldan na prijateljski obisk celjski gledališčniki.

Celjsko gledališče pod vodstvom upravnika mr. ph. Fedorja Gradišnika in dramaturga Herberta Grūna se bo predstavilo našemu občinstvu z dvema najboljšimi uspešnimi vpriporitvama letošnje sezone. V soboto popoldan in zvečer bo na sporedu vesela romanca Richarda Nasha »VREMENAR« (o njej boste izvedeli več v kulturni rubriki našega lista). Naslednji dan, v nedeljo popoldan in zvečer, pa se bo romanci pridružila zelo zanimiva in aktualna drama Jirzy Lutowskega »DEŽURNA SLUŽBA« — delo, v katerem se odraža velik zgodovinski premik v življenju sodobne revolucionarne Poljske.

naš razgovor

»CILJ JE VELIK: VZGOJITI MLADI ROD
V DOBRE DRŽAVLJANE«

Ujeti priliko za razgovor s predsednikom šolskega odbora osnovne šole in nižje gimnazije Kranjska gora tov. Tonetom Zidanom se pravi, imeti srečo. — Ker na tem področju nimamo posebnih izkušenj, sem ga naprosil za nekaj odgovorov.

»Šolski odbor, ki ga vodite, deluje že več kot dve leti. Kakšne so dosedanje izkušnje?»

»O izkušnjah je težko govoriti. Šolsko delo je namreč tako pestro, da prinaša vsak dan nove probleme, pa tudi nove izkušnje. Priznati moram, da smo se dela lotili z bojzornostjo. To ni nič čudnega, saj so naloge tako zahtevne in odgovorne, da so jim celo poklicni prosvetni de-

lavci komaj kos. Spočetka smo le bolj poslušali predstavnike učiteljskega kolektiva, kasneje že spraševali, danes pa odborniki že zelo aktivno sodelujejo, razpravljajo itd. Učimo se pač iz lastnih izkušenj.«

»Kako je šolski odbor doslej reševal pereče probleme šole?»

»Odkrito povedano: z uspehom, če je bila uresničitev sklepov odvisna od šolskega odbora ali učiteljskega kolektiva, teže pa tedaj, ko zadevamo na probleme, ki jih rešuje ObLO oziroma Svet za šolstvo. Sicer pa vemo, da ObLO denarnih sredstev nima mnogo in da tudi pedagoškega kadra še vedno manjka.«

»Učni uspeh na gimnaziji je bil ob zaključku I. polletja razmeroma slab. Kaj je ukrenil šolski odbor, da bi bilo učenje boljše?»

»Z uspehom ob I. polletju res nismo popolnoma zadovoljni. V preteklem šolskem letu smo to vprašanje rešili tako, da smo v zadnji tretjini šolskega leta uvedli seminarje za vse tiste dijake, ki so imeli negativne ocene. Stanje se je takoj izboljšalo. Pohvaliti moram učiteljski kolektiv, ki je to delo opravil požrtvovalno in brezplačno, čeprav so bili nekateri učenci, pa tudi njihovi starši pri tem zelo neresni. Nekaj takega mislimo organizirati tudi letos.«

J. S.

TE DNI PO SVETU

V sredo popoldne so v Beli hiši v Washingtonu nadaljevali razgovore med predsednikom francoske vlade Guyjem Molletom in predsednikom Združenih držav Amerike Eisenhowerjem. Na omenjenem sestanku so govorili o Bližnjem Vzhodu in o integraciji in obrambi Evrope. Razgovorom sta prisostvovala tudi zunanja ministra obeh vlad Pineau in Dulles.

Generalna skupščina je v sredo odobrila proračun Združenih narodov za leto 1957 v skupnem znesku 50.815.700 dolarjev. Predlog proračuna je bil sprejet s 63 glasovi proti 8 in 6 vzdržanim glasovom. Letošnji proračun OZN je za nekaj sto tisoč dolarjev višji od lanskega. Do povečanja proračuna je prišlo predvsem zaradi tega, ker so zvišali plače nameščencem OZN.

Na včerajšnjem sestanku voditeljev štirih arabskih držav bodo predvsem govorili o načrtu za Bližnji Vzhod, ki ga je pripravil kralj Saud. Konferenca državnih štirih arabskih dežel: Saudske Arabije, Jordanije, Sirije in Egipta traja namreč že od ponedeljka. Dobro poučeni krogi menijo, da je kralj Saud obvestil voditelje treh arabskih dežel, da sprejema Eisenhowerjev načrt o ameriški politiki na Bližnjem Vzhodu.

Kljub raznim protestom bo 1. marca na Božičnih otokih, oddaljenih od Japonske 4.700 milj, eksplodirala britanska vodikova bomba. Japonski znanstveniki in meteorologi bodo proučevali učinek poskusne eksplozije.

Poveljnik oboroženih sil Atlantske zveze general Norstad je izjavil, da bo sleherni njihovo zmanjšanje ustvarilo nevarno praznino. V zvezi z britanskimi načrti o tem zmanjšanju je rekel, da bi morali sleherni tak ukrep sprejeti šele potem, ko bi dosegli ustrežno okrepitev oboroženih sil Atlant. zveze na drugih področjih. Norstad je še dodal, da so nova orožja že nadomestila določen del kadrov v oboroženih silah Atlantske zveze, in sicer v primerjavi z letom 1951—1952 za eno tretjino.

ZDA so odobrile Franciji izredni kredit 100 milijonov dolarjev za nabavo petroleja v deželah dolarkega področja. O tej ameriški pomoči so se pogajali v New Yorku.

LJUDJE IN DOGODKI
ROMANJE PREKO ATLANTIKA

Francoski premier Guy Mollet je končno dobil dolgo pričakovani potni list — Eisenhowerjevo privolitvev — za potovanje v ZDA. Večino nalog, ki jih je prinesel v prtljagi s seboj preko oceana, bi lahko v bistvu strnili v eno samo: izgladiti odnose med Washingtonom in Parizom in znova oživiti trojna posvetovanja med ZDA, Veliko Britanijo in Francijo.

Odkar so se anglo-francoske čete izkrcale na egiptovski obali, se je nekaj prelomilo tudi v dotlej tesnih odnosih med zahodnimi silami. Od tedaj ameriški predsednik Eisenhower s nezaupanjem gleda v vsako možnost, da bi se trije šefi vlad spet sestali v nekdanjem prija-teljskem ozračju. Pravijo, da je prav to, da Eisenhower ni hotel sprejeti britanskega premiera Edena na uradni obisk v ZDA, najhujše potrlo Macmillanovega predhodnika. Ameriški voditelji tudi zdaj dvomijo, da bi bilo koristno začeti znova s tristranskimi posvetovanji. Kakšni so razlogi za takšno ameriško stališče?

Takoj po anglo-francoskem napadu na Suez je bilo očitno, da si ameriška diplomacija ne želi pokvariti novo pridobljenih

postojank pri arabskih deželah s tem, da bi se preveč očitno sestajali s predstavniki dveh napadalskih držav. Danes je ta pomislek v glavnem že odpadel, čeprav mora Washington še vedno zelo skrbno paziti na razpoloženje arabskih dežel, zlasti če želi uresničiti tako imenovano Eisenhowerjevo doktrino. Pojavila pa se je vrsta novih nespo-rázumov in spornih vprašanj med tremi zahodnimi silami, ki bi zelo ovirale ali celo onemogočile najti skupni jezik na trojnem sestanku. Ne gre namreč samo za nasprotja med ZDA in ostalima dvema, marveč za nesoglasja tudi med »sueškima zaveznikoma«.

Stališča do Bližnjega vzhoda, do razorožitve, do evropske skupnosti, do kolonialnih vprašanj se med vsemi tremi silami znatno razlikujejo in bi jih trenutno le s težavo postavili na skupni imenovalec, da čeprav bi nosil ta še tako zveneče ime, kot so na primer »skupne za-hodne koristi« ali »zahodna enotnost«. Prav iz teh razlogov se je Eisenhower verjetno odločil, da se bo sestel z vsakim od obeh zahodnoevropskih zaveznikov posebej. Mollet je te dni na obisku v Washingtonu, kmalu pa se bosta britanski premier

Macmillan in predsednik ZDA Eisenhower sešla na Bermudih, britanskih otokih v Atlantskem oceanu.

Na vseh teh sestankih bodo v prvi vrsti obravnavali medsebojna nesoglasja. Prepad, ki se je pokazal po samovoljni akciji anglo-francoskih zaveznikov v Egiptu, se je z različnimi stališči v ZN še poglobil, zdaj pa, ko gre za uvedbo sankcij proti neubogljivemu Izraelu, je razcep, kot pravi neka tuja agencija, »dosegel vrhunec«. ZDA se zavzemajo za brezpogojen umik izraelskih čet z egiptovskega ozemlja, Francija se temu odločno upira in daje Izraelu potuho, Anglija pa omahuje med obema. Francija se prav tako ne strinja z britanskim zmanjšanjem oboroženih sil v Evropi in Mollet je v tem smislu tudi posredoval pri Eisenhowerju, da bi skupaj skušali pregovoriti Britance, naj tega ne store.

Med problemi, ki najbolj tarejo Francoze, pa je vsekakor vprašanje Severne Afrike. Guy Mollet je svojim ameriškim zaveznikom potožil alžirskie bolečine, hkrati pa jih skušal pridobiti za francoske načrte in sodelovanje pri investicijah v do-nosnih področjih Zahodne Afri-

ke in Sahare. Francoski premier bi tako ubil dve muhi na mah: v ameriški dolarji bi si pridil kolonialno oblast v teh področjih, hkrati sa bi se tako znebil neprijetnega ameriškega tekme-ca, ker ga ta v kolonijah povsod spodbija s svojo velikansko gos-podarsko močjo.

Koliko bo Mollet uspel pri tem, bo pokazal zaključek razgovorov; končni izid pa vsekakor ne bo zmanjšal odgovornosti pariške vlade za nadaljnji razvoj dogodkov v Severni Afriki, predvsem v Alžiru. Čeprav Francija zanika pristojnost OZN v alžirskem vprašanju, vendar nedavne resolucije Generalne skupščine, ki poziva na miro-ljubno rešitev v skladu z načeli ZN, ne bo mogla kar tako prezreti. Alžirsko vprašanje pa je nevarna zadeva, ki je že marsikateremu francoskemu predsedniku vlade spodnesla tla pod nogami in je tudi Molletu prizadejala že nekaj hudih ur. Morebitne ameriške obljube bodo morda olajšale, ne pa tudi rešile položaja v Alžiru. Zato se bo moral Mollet krepko lotiti reševanja alžirske krize, če bo še kdaj hotel odpotovati preko Atlantika kot krmar francoske vlade.

MARTIN TOMAZIČ

kratko, vendar zanimivo

TELEVIZIJSKI ODDAJNIK NA KRVAVCU

Pred nedavnim je bila na Krvavcu svečana otvoritev televizijskega oddajnika. Če bo oddajnik na Krvavcu dobro deloval, bodo v kratkem pričeli graditi posebno zgradbo za televizijo. Planinska postojanka na Krvavcu je dobila v teh dneh tudi visoko električno napetost, ki bo kasneje potrebna za žič-nico.

C.

KOLIČINA SKODLJIVEGA PRAHU IN PLINOV NAD JESENICAMI ZMANJSANA

V Železarni so pred dnevi montirali prvo čistilno napravo na dimnik pražilne peči. Izdelana je po zamisli dipl. tehnika Sandija Rjzanceva in se dobro obnese. Po ugotovitvah strokovnjakov je zapaševanje omiljeno za okoli 70%. Napravo bodo še izpopolnili. Podobne čistilne naprave bodo namestili tudi na druge objekte in tako preprečili zdravstveno škodo.

U.

MAKETA SPOMENIKA ŽRTVAM NOB NA JESENICAH RAZSTAVLJENA

Odbor za postavitev centralne-ga spomenika žrtvam NOB pri ObLO Jesenice je razstavil maketo, ki jo je izdelal akademski kipar Marijan Keršič po

lastnem načrtu. V avli doma »Partizan« si jo vsak dan ogledajo številni Jeseničani in okoličani. Spomenik bo stal na Cankarjevem trgu. Nekatera podjetja in ustanove so zanj že prispevali znatna sredstva.

U.

OTROK POD AVTOM

Otroci imajo grdo navado, da se obežajo na vozove. Voznik tega včasih niti ne opazi, posebno če je voz visoko naložen. Tudi 8-letni Nejče Novak, učenc tretjega razreda osnovne šole v Kamniku se je iz šole gre-de obesil za voz, na cestnem odcepu proti Peroverniku pa je skočil na tla in se pognal čez cesto naravnost pred osební avto, ki je privozil z nasprotné smeri. Sofer je zavrl vozilo, vendar je avto močno zadel dečka in ga odbil na cestni robnik. Otrok je dobil hude poškodbe in so nezavestnega hitro odpeljali v bolnišnico v Ljubljano.

NOV BRIVSKO FRIZERSKI SALON V RADOVLJICI

S 1. marcem lbo v Radovljici odprt brivsko frizerski in pedikerski salon »Nada«. Za adaptacijo in opremo so porabili okoli 1.200.000 dinarjev. Prostori so prikupni in lepo urejeni. V letoviškem kraju je bil tak salon res nujno potreben.

S. J.

DIVJE GRADNJE NA PODVASICI NE BODO VEČ TRPELI

Podvasica je v Trziču menda najlepše stavbišče in Svet za komunalne zadeve je na zadnji seji sklenil čimprej izdelati načrt, ki bo strogo določal, kakšne morajo biti nove hiše na tem stavbišču. Občina je tam že zgradila nov vodovod. Uredila bo tudi lepa pota in nasade.

J. V.

TOVARNA LEPENKE V TRZIČU BO DELALA NA ELEKTRIČNI POGON

Tovarna lepenke doslej ni mogla uresničiti vseh planskih nalog, ker je delala na vodni pogon in je ob vsakem nizkem vodnem stanju trpela produkcija. Letos bodo napravili električni daljnovod in transformatorsko postajo, za kar je podjetje že najelo večje posojilo.

J. V.

NASA RAZGLEDNICA Kaj bo res že pomlad?

IZDAJA ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO IN TISKARSKO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DINARJEV, MESEČNA 50 DINARJEV

KAJ SODIMO O...

MINULEM ZASEDANJU OLO

Prvič v praksi delovanja Okrajnega ljudskega odbora v Kranju se je pripetilo, da so odborniki obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora še pred dokončno izdelavo osnutka predloga družbenega plana razpravljali o smernicah, ki naj bi bile vodilo za njegovo sestavo.

To je bila vsekakor ena izmed najbolj pozitivnih ugotovitev odbornikov, ki so se minuli petek in soboto udeležili tega dvodnevnege zasedanja Okrajnega ljudskega odbora.

Bilo je živahno in pestro hkrati. Preberimo, kaj menijo o tem zasedanju posamezni odborniki in tudi gostje, ki so se tega zasedanja udeležili:

Predsednik Zbora proizvajalcev OLO Zvone Labura: »Zelo pozitivno se mi zdi, da smo enkrat razpravljali o osnutku družbenega plana še predno je bil le-ta dokončno sestavljen. Dosedaj je bila praksa taka, da odborniki kljub tehtnim pripombam na predlog družbenega plana nismo mogli več vplivati na njegovo spremembo. Toda iz razprave bi izluščil eno pomankljivost, ki se mi zdi precejšnja. Niti v osnutku družbenega plana niti v razpravi

ni bilo posvečeno dovolj pozornosti povečanju proizvodnosti dela in proizvodnje ter vprašanju, kako zagotoviti porast življenjske ravni.«

Predsednik Okrajnega zbora Sveto Kobal: »Mislim, da je bilo na tem zasedanju nadpovprečno živahno. Tudi način razprave še pred konkretno sestavo predloga družbenega plana je pravilen. — Cutim pa, da bo treba prihodnje leto razpravljati ne le o konkretnih smernicah za sestavo družbenega plana, marveč posvetiti nekaj časa tudi problemom bolj dolgoročne investicijske politike na Gorenjskem. To vprašanje se mi zdi zelo pomembno.«

Kot gost — tajnik Okrajne obrtne zbornice Ivo Miklavčič: »Smatram, da je to zasedanje OLO uspelo že zaradi tega — če ozko gledam — ker so odborniki pokazali precej več zanimanja za obrt, trgovino in gostinstvo, kot doslej. Prav pa bi bilo, da bi tudi občinski ljudski odbori prav tako kot OLO temeljito razpravljali o letošnjih občinskih družbenih planih...«

I. A.

O PROBLEMIH ZDRAVSTVENE SLUŽBE NA GORENJSKEM

Pretekli ponedeljek je bilo v Kranju IV. zasedanje okrajne skupščine Zavoda za socialno zavarovanje, na kateri so delegati razpravljali o problemih zdravstvene službe na Gorenjskem, s posebnim ozirom na zobozdravstveno službo ter o enotnih merilih za računovodsko službo v posameznih zdravstvenih domovih.

NA JESENICAH SO USTANOVILO OBČINSKO ZVEZO ŽENSKIH DRUŠTEV

V četrtek popoldne je bila na Jesenicah ustanovna konferenca Zveze ženskih društev za občino Jesenice. Udeležilo se je okoli 100 delegatki iz jeseniške občine. Obširno so žene razpravljale o problemih družbene prehrane in gospodinjanskega izobraževanja. Kritizirale so hrano v jeseniških menzah, ki je draga, a kalorično nezadovoljiva. Pozdravile so žamisel o ustanovitvi tovarniških restavracij, ki bi nudile delavcem hladno in toplo hrano. Dosti je bilo tudi govora o mlečnih restavracijah in šolskih kuhinjah, ki jih na Jesenicah sploh ni, pa tudi o nujnosti ureditve jeseniškega trga. Zveza ženskih društev bo morala skrbeti tudi za strokovno izobraževanje žene in deklet.

U.

TARIFNE PRAVILNIKE BODO POTRJEVALI NA OBČINAH

V ponedeljek, 25. februarja je bila v Kranju tretja seja predsedstva OSS, na katero so bili povabljeni tudi zastopniki občinskih ljudskih odborov. Razpravljali so

o potrjevanju tarifnih pravilnikov in gradnji sindikalnega doma v Kranju. Sporazumeli so se, da bosta komisiji OSS in ObLO potrjevali tarifne pravilnike na skupnih sejah na sedežih občin. Občinski sindikalni sveti morajo pred potrjevanjem zvedeti za mnenja kolektivov in sindikalnih podružnic o novih tarifnih pravilnikih. ObSS Kranj je sklenil nuditi vsi potrebno pomoč pri gradnji sindikalnega doma v Kranju.

ČEBELARJI SO ZBOROVALI

V nedeljo, 24. februarja je bil v Radovljici občni zbor čebelar-skega društva. Člani so največ razpravljali o zbiranju materiala za republiški čebelarji muzej. V radovljiški občini bodo letos uredili novo plemenitilo postajo. Čebelam bodo zagotovili spomladansko in jesensko pašo. Za člane bodo pripravili tudi redna predavanja.

J. S.

SLUŠATELJI VIŠJE SOLE ZA TELESNO VZGOJO NA GORENJSKEM

Slušatelji višje šole za telesno vzgojo iz Ljubljane se marljivo pripravljajo za smučarske učitelje. Prvi letnik je že od 15. februarja na Planini na Kranju, II. in III. letnik pa sta v Kranjski gori. Vsako dopoldne jih vidimo, kako se urijo v smučarski tehniki, popoldne utrjujejo znanje ob žičnici, zvečer pa poslušajo v Porentovem domu strokovna predavanja o smučarski opremi, tehniki, krmarjenju, tekmovalnih pravilnikih in podobnem. Konec februarja bo delalo 26 slušateljev III. letnika za-ključne praktične in teoretične iz-pite iz smučanja.

U.

BALADA O UBOGEM DEKLETU — Ob šesti premieri v PG

A. Remec: „Magda“

V obdobju med obema vojnama so naši dramatik napisali razmeroma precej del, a velika večina teh je po drugi vojni ostala nedotaknjena in le redka so bila tista, ki so doživela ponovne uprizoritve. Vzroke bi iskali morda v njihovi eksperimentalnosti, svojevrstni, danes nam tuji motiviki in problematiki itd., a seveda mnogo-krat tudi v premajhni umetniški moči. Vendar se zdi, da naša gledališča vseeno premalo pogumno segajo po teh delih, saj bi med plevo gotovo našli kakšen biser, ki bi tudi današnjemu gledalcu lahko marsikaj nudil. Morda bi našli velikokrat tisto, kar iščemo drugod po svetu, doma, čeprav verjetno izrazno ne tako dovršeno. In tako je prav, da je PG uprizorilo Remčovo »Magdo«, ki je sicer ne moremo proglašati za ne vem kakšno umetnino, vendar pa vseeno za delo, ki ima v sebi toliko kvalitete, da na odru lahko zaživijo in gledalca doživljajsko obogatijo. Motiv dela ni povsem izviren, toda potopljen je v naš življenjski kolorit. V »Magdi« in »Petru« se tragično prepletata dve negativni sili — osebna nemoč in socialna nečlovečnost, ki osebnosti uničita. Etično vendar močni in čustveno bogati naturi se zlomita, ko trčita ob pokvarjenost in nehumano družbo ter njenih eksponentov; in to je družba, ki stopa čez trupla, po njenem, majhnih in nezlatih ljudeh. Zunanji pritisk — objektivno zlo — je tolikšen, da se mu ti dve osebnosti, ki sta tudi subjektivno nemočni, ne moreta postaviti po robu. Odgovor na vprašanje — kje je krivda — pač ni težak. S svojo obliko nam »Magda« še danes vzbudi nekaj pozornosti, v svojem času pa je pomenila pri nas novost, in nas nehoti spomni na modernistična dramatska prizadevanja, ki na najrazličnejše načine skušajo razbiti običajne forme v dramatik. Remčovo »Magdo« je pač zajel val ekspresionistične dramske izraznosti in od kod nekateri prijem, ki jih, rečimo, v realistična drama ne bi prenesla (na realistična drama ne bi prenesla) sedmi kompozicija dela, in igralcev v sedmi vlogah itd.). V »Magdi« prizoričeno nekeke postaje v tragični dekletovi življenjski zgodbi. In te postaje, — če govorimo v ekspresionističnem jeziku, so to iztrgani deli, ki naj kažejo razpad nekega življenja — dajejo videz podob ali drobnih organizmov — delcev, ki se zlijejo v mozaik, kateremu bi se lahko reklo — balada o ubogem dekletu. Od gledalca te podobe zahtevajo, oziroma ga kar izzivajo, da naj bo v svoji fantaziji čimbolj tvoren, da bi kar se da bujno zgradil predstave življenja med dvema postajama in Magdini zgodbi.

Režiser Ferdo Delak je »Magdo« odrsko oživel in ob tej oživitvi se razodel dvomi, češ da je delo le bolj dramatsko-literarno in ne tudi odrski tekst. Bolj ali manj ekspresionistični prijemi so mu omogočili, da je ohranil videz iztrganosti delov, ne da bi pri tem zabilal oziroma zanemarlil homogenost celote. Iztrganost so mu pomagali poudariti svetlobni efekti; prostor je zelo omejit, kar mu je tudi omogočalo večjo plastičnost. Režiserju se je posrečila dvojna pravilna ubranost — posameznih prizorov in celotne uprizoritve. In to ubranost je dosegel s tenkim posluhom za notranjo dinamiko dogajanja. Lahko rečemo, da je dosegel uravnovešenost v notranji in zunanji kompoziciji uprizoritve in skladnost med obema. Režiserjeva razdelitev prizorov na dva dela pa je nekoliko samovoljna in ni v skladu z narščanjem oziroma zapletanjem zgodbe (tudi glede na čas dogajanja ne). Sicer pa taka razdelitev ustreza zamisli »odrškega feljtona«, ki naj še pač prekine na takšnem mestu, da bo gledalcu vzbudil večjo nestrpnost v pričakovanju, kaj se bo zgodilo. Drobna, režiserjeva črtanja v tekstu povsem odobravamo, saj je ponekod dosegel s tem večjo zgoščeno, le v sedmem prizoru bi črtanje lahko izostalo. V zamisli Magdinega lika bi ugovarjali petemu prizoru, kjer je Magda v spogledljivosti preveč potencirana. Tudi zdravnika bi lahko mnogo bolj umiril in mu odvzel naglico, ki ne pove ničesar.

Vzdušje posameznih prizorov in celote je pomagal zgraditi režiserju scenograf (Saša Kump) zelo iznajdljivo. Tako s temnim ozadjem kot z zanimivo domisljico — s podobami ženskega obraza simbolično spremljati dejanje in kar naj bi skupno z glasbo, ki je bila povsem v skladu z vsebino drame, tudi napovedovalo razvoj dogajanja ali boljše — bilo naj bi gledalcu čustvena priprava za naslednji prizor. Ni dvoma, da je delno ekspresionistična scena, ki je bila enostavna in lahkotna, izpričala svojo funkcionalnost.

Poglejmo še igralce: Magdo je kreirala A. Cigojeva, Petra — J. Kovačič

in v ostalih vlogah od medicince do zdravnika je nastopil L. Cigoj. A. Cigojeva je v kreaciji Magde dala zelo pestro igro, ki pomeni v njenem igranju neko novo stopnjo. Vsekakor je obvladovala Magdin značaj. Njeni tradicionalni prijemi, če smemo tako reči, niso zadostovali. Morala je skoraj povsem mimo premočrtno lirične subtilnosti, da bi mogla dati dramatično razgibano žensko duševnost: psihična razvrženost neprestano išče trdno oporišče, a ga ne najde, dokončno spoznanje (Pavel Magdo povsem zavrže) pa pripelje do uničenja. V prvih štirih prizorih ni pokazala A. Cigojeva nič takega, kar bi nam ne bilo v takšni ali drugačni obliki pri njej še neznan; in peti prizor je vzbujal videz, kot da se ni počutila preveč udobno; od tu dalje pa je njena igra dobivala nove konture, ko je doživljajsko polno in iskreno izrazila svojo notranjo razglašenost. In tudi zunanji rezkosti je bila kreatorica Magde kos. Deseti prizor pa pomeni višek njene igre, saj so se ob tem sintetizirale vse izrazne sile, da nam je lahko posredovala lik, ki pomeni popolno sintezo notranjega življenja in zunanjega izražanja. Magda A. Cigojeve živi polnokrvno življenje, ki izžareva in gledalca osvaja. J. Kovačič je oblikoval Petra v začetku nekako zadržano in v igri nikakor ni mogel povsem oživeti. Kaže, da mu linearnost ne more sprostiti vseh igralskih registrov. In če je bil v začetku nekako bled in premalo sugestiv, čeprav je s toplino nadomeščal

intenziteto, pa ga je, kakor Cigojevo, dramatični boj pripeljal do tega, da je poiskal močnejši izraz. Kovačičeva igra tu izgoreva navznoter in zato njegova kreacija Petra na zunaj razodeva bolečino pritaženo, brez teatralike in preprosto. Njegov Peter je zanesljiv in umirjen, trden in močan v poltonih, s katerimi išče soglasja z osebnostjo Magde, ki mu odgovarja na isti način. L. Cigoj je predstavil tistih sedem likov od medicince do zdravnika, v katerih išče Magdo, vedno samo en in isti obraz, to je obraz prvega. Jasno je, da se je te vloge potrebno oprijeti z vitalnostjo, ki omogoča naglo spremembo in naglo izoblikovanje. Cigoj je to izpeljal kultivirano in disciplinirano. Igral je z zamahom in temperamentom ter s svojevrstno vehementnostjo, — ki podreja (n. pr. medicince). A vendar se zdi, da je oblikoval mestoma bolj zunanje (n. pr. komisar). S tem v zvezi moramo tudi reči, da ni ohranil vseskozi jakosti v prepričljivosti svoje igre. Zanimivo je, kako se L. Cigoju prilaga grotesknost (peshnik), ki zaživi pod njegovimi rokami v presenetljivi reljefni slikovitosti. Skratka — potrebno je poudariti, da je ta trojica igralcev med seboj zelo lepo harmonizirala in se dopolnjevala ter dala kvalitetno igro.

Za konec: Nepozeljivost in skepsa nekaterih ljudi do Prešernovega gledališča se nam zdi popolnoma nepotrebna.

G. KOCIJAN

Richard Nash: „VREMENAR“

Vesela komedija ali romanca o lepoti v srcu

Gostovanje Mestnega gledališča iz Celja smo napovedali prvotno že za Prešernov teden. V vsej nesreči je bila še sreča in je namesto Celjanov prišlo v goste — ljubljansko Mestno gledališče. To pot pa Celjani, ki prvi prihajajo med nas na prijateljski obisk, ne bodo prišli samo z »Dežurno službo« — moderno poljsko dramo, ki smo jo že napovedali, temveč kar z dvema uprizoritvama in štiri predstavi. Poleg izredno zanimive in aktualne Dežurne službe bodo gostovali še z Richarda Nasha moderno komedijo »Vremenar«.

O Richardu Nashu bi Slovenci komaj kaj vedeli povedati. Razen gledaliških poročil o uspehu njegove komedije, povsod kjer so jo igrali, vemo bore malo o njem. Toda že ta poročila nam povedo, da gre za delo, ki osvaja gledalce in brez dvoma je tudi celjsko gledališče uspelo z njim, saj bi sicer ne gostovalo po vsem Spodnjem Štajerskem in Dolenjskem in na kraju še pri nas.

Nasheva komedija — ali romanca o »lepoti v srcu«, je eno izmed tistih del sodobne ameriške dramatike, kjer se realizem Divjega Zapada ob času velikih in dolgotrajnih suš družil s toplom romantiko njegove divjine v miselno doživetje in izpoved: vsaka ženska je lepa, če le verjame, da je ženska. In koliko je takih povsem brez potrebe zagrenjenih bitij obeh spolov: ne samo nežnega! (Pri nežnem spolu je ta pojav bolj viden!) To Nashevo spoznanje doživljuje Lizzie ob poteptuškem Billu. Prikolovratil je v te sušne kraje: prinesel s svojo zgornjo in šegavo govorico novega vetra in odrešil deklet vse grenkobe, ki se je z leti nabrala v njenem osamljenem srcu na tej zapuščeni farmi.

Vsi ljudje vemo, da za sušo vedno pride dež! Ne vemo pa, kdaj bo prišel. Bill je to znal »pogrontati« in ga takorekoč »pricopral«. Prvič v življenju se mu nepridipravu, kakršen je, zgodi, da uspe: dobil pa ni le nekaj dolarjev; spoznal in osrečil je človeka ter doživel veselo spoznanje: sreče ni nekje za »deveto goro« ali blizu zvezd, temveč v čisto konkretnem življenju, ob srečanju s človekom, s toplino njegovega srca in gorko osamljenega domačijskega ognjišča.

V prepričanju, da bo naše gledališko ljubiteljstvo in občinstvo z zanimanjem sprejelo medse naše goste, ki bodo to pot prvič prestopili prag našega gledališča, želimo našim poklicnim tovarišem iz mladega gledališča prijetno bivanje v Prešernovem mestu.

Rado Jan

Ob novi premieri v škofjeloškem gledališču

Guimera: V NIŽAVI

Po premieri igre »V nižavi« prevladuje med škofjeloškimi gledališkimi občinstvom precej ugodno mnenje; vse kaže, da si je igralski ansambel KUD »Tone Sifer« z novo igro pridobil nekaj starega ugleda. — Priznati moramo, da je trud za izboljšanje kvalitete igranja viden in bo v prihodnje verjetno obrodil še večje uspehe.

Ceprav je videti, da igralcem manjka vsaj še nekaj vaj, se

igra po kvaliteti dokaj razlikuje od onih dveh iz bližnje preteklosti (Svetloba velike samote in Črnoobne gosli). Še vedno pa je po režijski plati opaziti, da manjka močna režiserjeva roka, ki bi uspešno oblikovala odrske like. Zategadelj je igra tudi precej razbita.

Pozitivna stran uprizoritve pa je v tem, da so pri izbiri igralcev posvečali pozornost zasedbi glavnih vlog. Izbiri nosilcev

stranskih vlog pa ni bilo, kakor vedno doslej, posvečeno dovolj pozornosti, kar je do neke mere tudi razvrednotilo uprizoritev.

Med igralci je bilo nekaj dobrih, nekaj pa tudi podvoprečnih. Prva ugotovitev gre Poldki Stigličevi, Janezu Debeljaku in Alenki Čermeljevi, pa tudi Francetu Kovaču, ki je bil sicer mestoma precej »matajevski«, vendar je svoj lik dokaj dobro izoblikoval.

Ne bilo bi prav, če bi prezrili sceno, ki je bila izvirna, ena takih, ki jih že dolgo nismo videli na našem odru.

Po drugi plati pa zasluži odrska izreka vso grajo. Morda je bil temu kriv slab prevod? Temu vprašanju bo treba v prihodnje posvetiti več pozornosti in izbirati le dobre prevode.

Drama »V nižavi« kaže, da je prvi korak k napredku že storjen. Odrinjene so sicer mnoge stare hibe, po drugi plati pa je ostalo še vedno precej navlake, ki uprizoritvam ni v prid. Semkaj sodi tudi disciplina igralcev, ki bo režiserju (dobremu režiserju, ki ga trenutno pri nas ni) omogočila, da izvede svojo zamisel do kraja.

Da je napredek očiten, ni treba ponavljati, očiten pa je tembolj, ker ga nihče ni pričakoval; zategadelj tudi prijetno preseneča.

P. K.

filmi, ki jih gledamo

CARMEN JONES

Menda ni v nobeni pohvali toliko superlativov, da bi mogli pravilno ovrednotiti to filmsko umetnino v cinemascope sistemu, zategadelj ne bo odveč, če še enkrat poudarimo, da je Carmen Jones eden najlepših filmov, ki so jih posneli do danes.

Da je film v celoti tako uspeh, gre vsekakor veliko priznanje režiserju Ottru Premingerju, ki je znal združiti lepoto in temperament őrncev in őrudovite motive Bizetove glasbe v tako blestečo celoto; skratka Preminger je s tem filmom ustvaril najlepše in najboljše, kar je bilo sploh ustvariti mogoče. Priznati moramo, da je prestala glasba razne spremembe;

včasih zadoni prizvok jazzovske glasbe, zatem pa zopet izzvenci kot pristna Bizetova muzika. Te spremembe pa niti malo ne kvarijo kvalitete dela, kajti vse so tako prisrčne in logične, da gre tudi največji filmski sladokusec brez posebnih premislekov preko njih. — Tudi to, da je vsa filmska zgodba zajeta v dimenzije cinemascope in je opremljena s stereofonskim zvokom, daje filmu poseben őr.

Črnsko Carmen je mojstrsko upodobila őrna Dorothy Dandridge, v kateri je imel Harry Belafonte őrudovito soigralko.

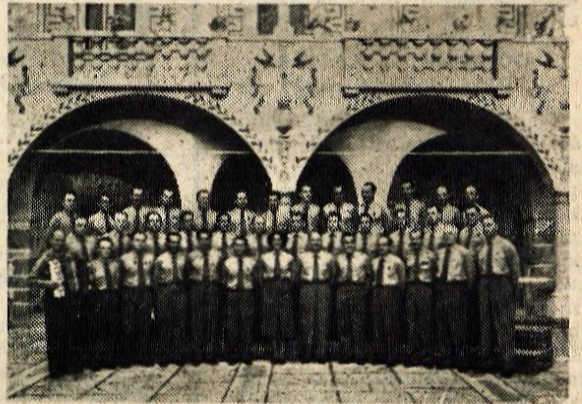
Tega edinstvenega filma, katerega kvalitete so v tem sestavku tako skopo zajete, v nobenem primeru ne kaže zamuditi!

aa

Invalidski pevski zbor bo pel v Kranju

Na povabilo Občinskega odbora SZDL v Kranju bo na večer pred praznikom Dneva žena, 7. marca ob 20. uri v veliki dvorani Sindikalnega doma v Kranju koncert Invalidskega pevskega zbora iz Ljubljane pod vodstvom znanega skladatelja in dirigenta tov. prof. Radovana Gobeca. (Na sliki prvi na desni).

Partizanski invalidski pevski zbor je bil ustanovljen še v času NOB v Kočevskem Rogu. Tam je

Glavni štab NOV in POJ izmed ranjenih borcev izbral dobre pevce in formiral 17-članski pevski zbor. Danes šteje zbor preko 50 pevcev in ima za seboj blizu 400 nastopov. Njegov program obsega našo pravo partizansko borbeno pesem, ki zadobi v izvedbi tega zbora pravi izraz interpretacije in kvalitete. Po svojih kvalitetnih nastopih ni zbor znan le v naši domovini, temveč je ponesel borbeno pesem tudi preko meja naše domovine, ko je obiskal naše brate in soborce NOV v Trstu. Nepozaben uspeh pa je zbor dosegel na 18-dnevni turneji po prijateljski Romuniji v preteklem letu. Letošnjo pomlad pa bo zbor ponesel našo borbeno pesem v vse bratske republike Jugoslavije.

V Kranju bo zbor nastopil prvič. S polnoštevilo udeležbo na koncertu bomo dali najboljšo priznanje zboru in njegovemu plemenitemu cilju: ohraniti in širiti našo pravo borbeno pesem med delovno ljudstvo.

PL

ŠENTVIŠKI DIJAKI SO GOSTOVALI V ŽELEZNIKIH

Pred kratkim so dijaki višje gimnazije iz Sentvida nad Ljubljano gostovali v Železnikih nad Škofjo Loko s trodejanjo Ljube Prennerjeve »Slovo od mladosti«, ki obravnava Prešernovo nesrečno ljubezen do Primicove Julije. Po vrsti uspešnih uprizoritev v Sentvidu nad Ljubljano, kjer so delo uprizorili najprej za mladino, nato pa še za vojake in občinstvo, je bilo to prvo gostovanje šentviških višješolcev na Gorenjskem.

Delo sta režirali prof. Milica Podobnik in prof. Zlata Butala, v glavnih vlogah pa so uspešno nastopili Matevž Strlič kot Prešeren, Marija Voljč kot Julija, Milan Suštar v vlogi Andreja Smoleta, Aleksander Rozman v vlogi Scheuchenshuela, Majda Erlich kot Julijina mati, Bogomir Veras kot Kastelic ter Bojan Štular, ki je nastopil kar v dveh vlogah, v I. dejanju kot mežnar in v II. dejanju v vlogi revizorja Pauška. V baletu »Povodni mož« sta uspešno nastopila Dušan Mlakar in Lučka Rous. Poleg naštetih je sodeloval še mladinski pevski zbor šentviške gimnazije pod vodstvom prof. Toneta Lotriča. Plesne vložke je nastudiral Dušan Mlakar.

Ceprav ne moremo reči, da je ta dramatizacija Prešernovega življenja najboljša, moramo kljub temu priznati, da so dijaki vložili v uprizoritev mnogo truda, za kar zaslužijo tudi vso pohvalo.

Dijaki šentviške gimnazije bodo s trodejanjo »Slovo od mladosti« verjetno gostovali še v Domžalah.

M. L.

PRIZOR IZ »NIZAVE«

PREDPUSTNA SODA

IN USODNA POMOTA

POSVET DELAVSKIH SVETOV V KRANJSKI OBČINI

V torek je bilo v Kranju posvetovanje predsednikov delavskih svetov in upravnih odborov industrijskih podjetij kranjske občine. Namen posvetovanja je bil, da se člani organov samoupravljanja seznanijo z načinom sprejemanja in potrjevanja zaključnih računov. Razen tega so razpravljali tudi o pripravah na kongres delavskih svetov. Iz kranjskega okraja bo odšlo na kongres 27 delegatov. Svoje delegate bodo volila le večja podjetja; v kranjski občini pridejo v poštev le tovarne »Iskra« (2), »Tiskanina« (2) in »Inteks« (1). Predlagali so tudi, naj bi delavski sveti ustanovili posebne komisije, ki bi pomagale pri pripravah na kongres in sodelovale pri sestavi analize o materialni bazi delavskih svetov v kranjski občini.

Razpravljali so še o zborih volivcev — proizvajalcev v 13. volilni enoti (Kranj — Levi breg), ki bodo 4., 5. in 6. marca. Na teh zborih se bodo pogovorili o kandidiranju poslanca v zbor proizvajalcev Ljudske skupščine LRS, namesto pokojnega poslanca tovariša Mavričija Borca. LJ.

GORENJSKI — KAJ PA OFICIRSKO ŠOLE?

Ni več dolgo do zaključka šolskega leta. Cetrto in osmošolci se že odločajo, v kakšne poklice in šole bodo šli po zaključku šolskega leta. Bolj ali manj se dosedaj odločajo za nekako »standardne« šole — največ za tehniko. V zadnjem času ni skoro nobenega mladca, ki bi se odločil za vpis v oficirsko in podoficirsko šolo. Posebno vidno nezanimanje za ta poklic je ravno na Gorenjskem. Delno je vzrok temu to, ker na Gorenjskem ni večjih vojaških edinic, delno pa tudi to, ker dijaki pravzaprav ne vedo, kakšni so pogoji in kakšne možnosti jim nudijo vojaške šole. Dokončana oficirska šola se mladincem prizna kot fakultetna, podoficirska pa kot popolna srednja šola. Pouk na teh šolah se začne tedaj kot redni pouk na ostalih šolah. Razen tega imajo socialno šibki mladinci v oficirskih šolah še posebne ugodnosti. Prav bi bilo, da bi se tudi starši seznanili s pogoji in načinom študija na teh šolah, da bi znali svojim otrokom pomagati pri izbiri poklica. V aprilu bo razpisan za te šole konkurz. LJ.

REPUBLIŠKO POSVETOVANJE ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE V LJUBLJANI

V sredo se je pričelo v Ljubljani republiško posvetovanje Zveze prijateljev mladine. O socialistični družini in nekaterih pojavih nesocialističnega gledanja na družino pri nas, je predaval dr. Jože Potrč. Vlasta Svetina je govorila o zdravstvenem posvetovanju in vzgoji družine. Živa Beltram o gospodinjstvem izobraževanju kot enemu izmed sredstev za socialistično preobrazbo družine. Fr. Strmčnik o pedagoškem izobraževanju staršev, Vladimir Bonač pa je prikazal nekaj zanimivih statističnih podatkov o družini v Sloveniji, položaju žene v družini, zakonski zvezi, trdnosti in spremenljivosti družine itd. Posvet je trajal 3 dni.

Na moč slabe volje je bil Pepe tisto jutro. Kaj bi ne bil. Pust pred vrati, predpuštna rajanja v polnem teku, on — Pepe pa s prazno denarnico v žepu.

Pred desetimi dnevi je bil namreč izgubil štiri tisočake in Pepe je ugotavljal, da ni več poštenosti na svetu. Celo na oglas v časopisu ni bilo odziva. Pa tako lepo in čustveno je bil napisal besedilo. »Izgubil sem štiri tisoč dinarjev. Poštenega najditelja prosim, naj mi denar vrne, ker mi je drag spomin.«

»Saj, najditelj ne manjka, le poštenih ni več na svetu,« se je grizel. »Da bi jih kuga...«

Ker je menil, da je na najditelja njegovih štirih tisočakov priklical dovolj strašno kazen, je obrnil misli v drugo smer.

»Le kateri tepec je skubil februarja dneve,« je nergal, ko je na »boledarju ugotavljal, da ima fe-

bruar 28 dni. »Preklete vendar, ali ga ni mogel oskubsti še za nekaj dni. Takole na 23 dni. Vseh sitnosti bi bil rešen. Sel bi na pustno rajanje in...«

Pa se je ubogi Pepe predal drugačnemu razmišljanju. Nič kaj veselih spominov ni imel na tisto noč.

Pepe je zamižal in na ustnice mu je legel smehljaj. — Dvorana... luči... lampioni... spirale sikajo skozi zrak... konfeti... razbrzdano veselje plesočih mask, divji ritmi muzike, zven čaš — vse tako opojno.

Tudi Pepeta je takrat pred letom zajel ta val. Oblečen je bil v Skota. Po pravici povedano: to masko si je nadel zavoljo prazne denarnice. Skotje so varčni ljudje, če že ne pravi stiskači, in Pepe si je prav od te maske nadejal, da se bo lahko pretolkel skozi to mnogo obetajočo noč s tremi stotaki v žepu. — Res, srečo je imel. Sprva se je prav imenitno počutil, pa tudi pijače in jedade ni pogrešal. Mnogi so mu nazdravljali, in kar je bilo glavno — pil in jedel je zastonj.

Zdajci je med množico ugledal Vero in srce mu je poskočilo. Nekaj trenutkov kasneje jo je prišel na prsi in se pijan opojnih čustev zazibal v plesnem ritmu.

Vero je zažejalo in potem se je začelo tišče, česar se je Pepe ves večer podzavestno bal: moral bi seči globoko v žep in ženske so ob takšnih priložnostih žejne kot Sahara.

»Pelji me v bar,« je dejala Vera in se oklenila Pepetovega komolca.

Pepetu se je zavrtelo in debelo je požrl slino.

V baru je naročil dve čaši sode. In potem: soda... soda... Pa je imel Pepe dobro opravičilo.

»Oprosti, Vera,« je dejal in se s slabo narejeno važnostjo nasmihal. »Razumi vendar, v Skota sem oblečen, ne bil bi popolnoma maska, če bi naročil likerje in podobno. Škoti so stiskači.«

Veri se je pehnilo iz želočca.

»O, ti kar pij sodo, meni pa kaj drugega naroči!« je silila vanj.

»Res ne morem teptati svojih načel. Dosleden sem. Toda drugo leto — takrat, ko bom oblečen v maharadžo — ti bom nudil vse, karkoli ti bo poželelo srce.«

»No, potem pa na svidenje drugo leto, ko boš maharadža,« je rekla Vera. »Danes si pa poiščem vsaj barona...«

Pepeta je stisnilo pri srcu. Gledal je za Vero. Le-ta je stopila k nekemu »baronu« — zapeljiv nasmeh in... Pepe je prebledel. Baron je Veri poljubil roko in jo odpeljal proti baru. Po nekaj korakih se je Vera ozrla.

»Oprosti, Pepe, nisem se zahvalila za prijetno zabavo — sodo!«

Kako smešen je bil tisti hip Pepe v svojem škotskem oblačilu!

Pepe se je utrgal iz razmišljanja in planil pokonci. Pogledal je okrog sebe in ko je videl, da je v svoji sobi, si je oddahnil.

»Da, lani je bilo tako,« je razjarjeno sikal in meril sobo z dolgimi koraki. Maščeval se bom!

Se štirje dnevi so do pustnega rajanja. Daj Pepe — izmisli si kaj!

Pa je Pepe tuhtal in tuhtal, naposled se je postavil pred ogledalo in se kritično ogledoval. Hodil je po sobi gor in dol, se koketno pozibal v bokih, vmes poklanjal očarljive nasmeha na vse strani, in ponujal roko v poljub neznanim častilcem.

Končno se je odločil: našel je tisto, kar je iskal. Preživel bo noč, ne da bi zapravil en sam dinar, in kar je glavno — potegnil bo za nos moške, saj mu je eden izmed njih lani speljal Vero.

Karnevalska dvorana. Pustno rajanje je bilo že v polnem teku, ko je moški svet vznemirjeno obstal. V dvorano je stopila ženska čudovite postave v maski španjolke. Celo najbolj »krepotni« moški so jo požirali z očmi, ko se je lagodno sukala med njimi. Njen očarljiv nasmeh in skrivnostni pogledi so neusmiljeno krhali moška srca. In opojna postava skrivnostne lepote je toliko obetala... Moški so se zgrinjali krog nje, ji poljubovali roke in kdor ni dosegel teh, se je zadovoljil le z robom njenega krila.

Skrivnostna lepota se je imenitno zabavala »To je ženska!« so jo občudovali moški. »Toliko popije, da bi hrusta treščilo pod mizo, ona pa — kraljuje in deli smehljaje kakor miloščino. Kakšna opojnost! Cudež karnevala!«

»Snemi krinko!« so moledovali moški.

»Ni še polnoč,« je s šepetajočim glasom odgovarjala lepota.

Pa se je tudi lepi Španjolki začelo vrteti v glavi in zaželela si je kratkega sprehoda. Izbrala je enega izmed častilcev, ki je brenčal krog nje kakor ranjen hrošč.

»Spremite me!« je rekla in se mu opotekla v objem.

Možakar — dečko pri petinpetdesetih — je kar zakrullil od ugodja in srce mu je zastalo v nepopisnem razkošju čustev.

Dospela sta v avlo. Sama sta bila.

»Poljubite me!« je zašepetala lepota. Njene oči so hkrati žgale in prosile. Spremljevalec se je zamajal. Pot mu je udaril na čelo. Prižel je lepoto na prsi, pri tem pa potegnil trebuch kolikor močje vase. Pobožno se je nagnil k vabljevim, napol priprtiam ustnicam lepote. Ustnice so se srečale.

»Hup!« se je kolcnilo lepoti in opojnega razkošja je bilo konec.

»Oprostite!« je z neobjenim glasom zastokala neznanica. Toliko obžalovanja je bilo v njenem glasu. »Takoj se vrnem. Nikamor ne hodite!« in že je odhitela proti toaleti.

Debeli spremljevalec je ometen opojnih čustev hotel nekaj blekniti, pa mu je glas obtičal v grlu. Njegova lepota je vstopila v moško stranišče.

»Zmotili ste se, madam,« je zavpil za njo.

Bilo je prepozno. Ni ga slišala. — Zdajci mu je udaril na uho razposajen krobhot. V stranišču se je dogajalo nekaj tragičnega. Kakor ris je planil debeluhar proti stranišču, pripravljen braniti svojo dulcinejo pred napadalnostjo kogarkoli.

Odrinil je vrata in obstal kot vkopan. Videl je svojo lepoto, kako...

Pridušeno rjovenje se mu je utrgalo iz trebuha in že je treščila njegova noga tja nekam pod Španjolčino hrbitišče, da je odskočila kakor žoga.

Tri drobne z dveh zasedanj OLO Neresne pripombe k resnim rečem ali pol za šalo, pol zares

ZA VEČJO STORILNOST

Na predzadnjem zasedanju sta se oba zbora najprej sestala na ločenih sejah. Za seji je bilo pripravljeno precej obsežno gradivo. Na dnevnem redu je bilo vsega skupaj 9 točk.

Ko je okrajni zbor razpravljaval o prvi točki, je nastal na hodniku velikanski hrup. Potem so se odprla vrata in nek odbornik iz zbora proizvajalcev je pogledal, kaj vendar delajo odborniki okrajnega zbora, da še niso končali.

Zivahna razprava na hodniku je začela vznemirjati odbornike v dvorani. Zato se je nekdo od njih dvignil, odšel iz dvorane in začel miriti hrupneže:

»Nekoliko tiše, prosim, ta trušč ovira razpravo.«

»Kaj še niste končali?!« ga je povprašal nek neustrupen.

»Ne, šele o prvi točki razpravljamo.«

»Kaj!« se začudi odbornik, »pa menda vendar ne razpravljate o vsaki točki posebej?!«

PROSTOVOLJNO DELO

Na zadnjem zasedanju so odborniki razpravljali o smernicah družbenega plana in proračuna za 1957. leto. Razprava je bila dobra, živahna in načelna. Zataknila so jo le — ko je šlo za denar.

Med drugim je v razpravi nekdo predlagal, naj bi povišali lanskoletno subvencijo gledališča za dobra dva milijona. To pa nekaterim ni šlo v glavo. Nek odbornik je pripomnil: »Ne vem, zakaj bi ravno v Kranju morali igrati samo za denar. Saj mi zunaj tudi zastonj »špilamo!«

SAMO, DA NIČ NE STANE

Zadnja točka dnevnega reda: garancije za investicijska posojila za tri podjetja.

Poročevalec gospodarskega sveta daje obrazilitev: Rentabiliteten račun je priložen. Okraj k posojilu ne prispeva ničesar.

Garancija je bila v hipu soglasno sprejeta, čeprav je šlo za več kot 700 milijonov. ABC

»Jaz ti dam Španjolko. Tu jo imaš in tu, pa še tu eno!«

Dobro pomerjeni udarci so kar deževali po ubogi deklici. Zdajci ji je odletela krinka in pokazalo se je na smrt preplašeno, blede lice ubogega Pepeta, ki se je na vse kriplje prizadeval ubraniti se udarcem.

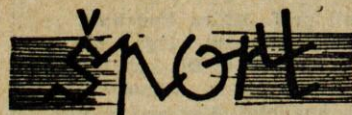
»Boš vedel drugič igrati Španjolke,« je kričal prevarani ljubimec. »Denar mi vrni. Za dva jurja si požrl in popil. Kje imaš zdaj svoje čare, prevarant? Na dan z njimi!«

Debeluhar se je znova pognal v Pepeta.

Pepe je zbral poslednje moči. Odrinil je napačalca in se pognal mimo njega v avlo in od tam v mrzlo februarjsko noč.

Na pragu pa je ostal prevarani ljubimec. V rokah je držal umetne prsi prelepe Španjolke.

Sa-Sa

SAH

Sahovsko društvo Radovljica je priredilo finalni turnir za kategorizacijo. Na turnirju je sodelovalo 14 igralcev. Vrstni red: Mali Slavko in Vladimir Kaše 10 točk, prof. Eržen 9, Čerferin 8 in pol, Černigoj 7, Rožič 5 in pol, Zula, Simčič in Polenčič po 5 točk itd.

J. S.

SPORTNO POSVETOVANJE V KAMNIKU

Odbor Sindikalnega športnega društva Kamnik je povabil na skupno sejo zastopnike oblasti, množičnih organizacij, športnih forumov in zastopnikov tiska. Navzoč je bil tudi predsednik Okrajne športne zveze Ljubljana Jože Martinčič. Na sestanku so obrav-

navali težave, v katerih so telesnovzgojne organizacije v Kamniku. Ugotovili so, da je edina pot složno delo športnega društva in »Partizana«, ki zaslužita tudi vso podporo, saj opravljata važno vlogo pri vzgoji naše mladine. Z.

SANKAČI V BEGUNJAH

Na občnem zboru Sankaškega kluba Begunje, ki je bil pred dnevi, so podali izčrpana poročila. Sankaški šport v Begunjah je zajel precej ljudi, saj se udeležuje vsakoletnih tekm za »Orlov« pokal nad 100 tekmovalcev, med njimi tudi starejši. Članstvo je uredilo sankško progno tako, da predvidevajo za letošnje tekmovanje že tudi udeležbo inozemskih tekmovalcev. Vključenih je tudi precej pionirjev in mladincev kakor tudi članic, ki se vneto pripravljajo na tekmovanja, le sneg nagaja. Ob sankški progri imajo že v načrtu gradnjo manjšega zavetišča, od koder bo lep

razgled na Bled in po vsej Gorenjski. Udeležili so se vseh večjih tekmovalnih po Gorenjski, nabavili 20 tekmovalnih sani in organizirali tekmovanja doma.

V bodoče so si predvsem zadali nalogo, zajeti v klub pionirje in mladince.

BLEJSKI PLANINCI SO OBRAČUNALI

V nedeljo, 17. februarja je imelo PD Bled svoj redni letni občni zbor, ki pa se ne more pohvaliti s številom udeležencev, saj je bila navzoča le slaba četrtnina vpisanih članov. Razveseljivo pa je, da so bili na občnem zboru tudi zastopniki najmlajših prijateljev planin. Sekcija mladih planincev šteje nad 200 članov. Vanjo so vključeni učenci osnovne šole in dijaki nižje gimnazije.

Poleg mladih planincev je podal svoje poročilo tudi upravni odbor PD. Predsednik

tovariš Delkin je izrazil zadovoljstvo z delom mladih, kritiziral pa je odrasle člane, zlasti pa njih malomarni odnos do članarine. V poročilih je omenil tudi skupščino PZ v Kranju ter izlet na Prokletije.

Zlasti zanimivo je bilo poročilo gospodarskega odseka, iz katerega je razvidno, da so bile postojanke Planinc na Bledu, Mrzli studenec in Lipanca dobro vodene. Prigospodarjena sredstva so pametno porabili za nabavo inventarja, mnogo pa so investirali v zgradbe. Nekaj časa so imeli težave z uslužbenci na postojankah, sedaj pa je tudi to urejeno.

Nadzorni odbor je ob tej priliki predlagal, naj občni zbor odobri za sekcijo mladih planincev 1% od bruto dohodka, kar je bilo z navdušenjem sprejeto. M. S.

gorenjski obveščevalce

gorenjske bodice

OBVESTILO BRALCEM
Današnja številka »Glasu Gorenjske« je zaradi tehničnih težav v tiskarni izšla le na šestih straneh; zato pa bo ponedeljska številka — ki sicer izhaja na 4 straneh — obsegala šest strani.

Plača po tarifnem pravilniku.
— Drž. obrtni mojster Hribar Jakob, ključavničarstvo in vodovod, Jesenice na Gorenjskem.

POPRAVKA
Dne 22. februarja je pri objavi obvestila Tajništva za finance OLO Kranj o »predložiti zaključnih računov gospodarskih organizacij za leto 1956« v 8 vrstici drugega odstavka nastala pomota. — Namesto kmetijstva in gospodarstva se pravilno glasi: kmetijstva in gospodarstva in naslednje gospodar. org. itd.

KINO

KINO »STORŽIC« KRANJ
1. in 2. marca, ameriški film »BELI JORGOVAN«, ob 15.30, 18. in 20.30. uri. — Brez tednika.
3. marca, ob 9.30. uri premiera ameriškega barvnega filma »SIN ALI BABE«, ob 13.30., 16., 18.30. in 21. uri ameriški film »BELI JORGOVAN« — zadnjikrat. — Brez tednika.

KINO »TRIGLAV« PRIMSKOVO
2. marca. — Ni kino predstave.
3. marca, ameriški film »BELI JORGOVAN«, ob 14.30., 17. in 19.30. uri.

KINO »SVOBODA« STRAZIŠČE
2. marca, sovj. barv. film »PREIZKUSNJA ZVESTOBE«, ob 18. in 20. uri.
3. marca, ameriški film »SE-LINA«, ob 15., 17. in 19. uri.

KINO NAKLO
2. marca, amer. barvni film »SIN ALI BABE« ob 19. uri.
3. marca, amer. barvni film »SIN ALI BABE« ob 15. uri, ter sovj. barvni film »PREIZKUSNJA ZVESTOBE« ob 17. in 19. uri.

KINO »RADIO« JESENICE
1. marca, ameriški film »KLIC DIVJINE«, ob 18. in 20. uri.
2. in 3. marca, ameriški barvni film »TROBENTE OPOLDNE«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — dopoldan ob 10. uri matineja amer. barv. filma »NASI ZVESTI PRIJATELJI«. Mladinske vstopnice po 20 din.

KINO »PLAVJ« JESENICE
1. marca, ameriški film »RDE-CA CONGA«, ob 18. in 20. uri
2. in 3. marca, ameriški film »KLIC DIVJINE«. V soboto ob 18. in 20. uri. V nedeljo ob 16., 18. in 20. uri — dopoldan ob 10.30. uri matineja amer. filma barvnega filma »NASI ZVESTI PRIJATELJI«. — Vstopnice za mladino po 20 din.

KINO ZIROVNICA
2. marca, ameriški film »RDE-CA CONGA«, ob 19.30. uri — samo danes.
2. marca, mehiški film »RDE-CA CONGA« ob 20. uri.
3. marca, franc. barvni film »GROF MONTE CRISTO II. DEL«, ob 17. in 19. uri.

KINO KOROSKA BELA
3. marca, angl. barvni film »SVENGALI« ob 17. in 19. uri. Ob 15. uri matineja ameriškega filma »NASI ZVESTI PRIJATELJI«. Cena vstopnic za mladino 20 dinarjev.
KINO RADOVLJICA
Od 1. do 3. marca, ameriški pustolov. barvni film »SIN ALI BABE«. V petek in ponedeljek ob 20. uri ter v nedeljo ob 15.30., 17.30 in 20. uri.

KINO LJUBNO
Samo v nedeljo 3. marca, francoski barvni film »OBSE-DENA«, ob 16. in 18. uri.
KINO »SORA« SKOFJA LOKA
Od 1. do 3. marca, ameriški barvni film »CLOVEK IZ ALA-NA«.
KINO »KRVAVC« CERKLJE
2. in 3. marca, francoski film »TRENUTEK RESNICE«. V soboto ob 19.30 uri ter v nedeljo ob 16. in 19. uri.

GLEDALISČE

»PRESERNOVO GLEDALISCE« KRANJ
Petek 1. marca ob 19. uri, red Sred. teh. tekstil. šola. Alojzij Remec »MAGDA«.
Sobota 2. marca ob 16. in 20. uri gostovanje Celjskega gledališča N. Rihard Nash: »VREME-NAR«.
Nedelja 2. marca ob 16. in 20. uri gostovanje Celjskega gledališča, Jerzy Lutowski: »DEZUR-NA SLUŽBA«.

MESTNO GLEDALISČE JESENICE
Sobota 2. marca ob 19.30 uri Alde de Benedetti »DVA DU-CATA RDEČIH VRTNIC«.
Nedelja 3. marca ob 14.30 in 19.30 uri Aldo Benedetti »DVA DUCATA RDEČIH VRTNIC«.

OBJAVE

Za veliko športno prireditev v Planici, kjer bodo 10. marca smuški poleti z mednarodno udeležbo na mamutiški skakalnici, organizira »Avtopromet« Kranj prevoz z avtobusi. Cena 600 dinarjev za eno osebo v obe smeri. Prijave sprejema poslovalnica »Triglav« Kranj — bivši »Putnik«.

TECAJI

Avto-moto društvo Senčur organizira tečaj za šoferje - amaterje. Prijave sprejema do 7. marca 1957 trgovina KZ Senčur.

PREDAVANJA

Prvo predavanje Mladinske univerze bo danes v petek ob 7. uri v fizikalni dvorani I. gimnazije. — Peter Aršek bo predaval o »Pogledu v vesmir skozi stoletja«. Zanimivo predavanje bodo spremljale številne skioptične slike. — Mladina objavljena!

AMD Kranj in združenje šoferjev prireja dne 3. marca 1957 ob 9. uri dopoldne v zg. dvorani »Iskre« predavanje za vse policijske in amaterske vozače.

beležka

Na ponedeljkovem zasedanju okrajne skupščine Zavoda za socialno zavarovanje je v razpravi sodeloval tudi zdravnik dr. Benedik z Bleda. Dejal je, da se je umrljivost dojenčkov na področju Zdravstvenega doma na Bledu, ki zajema tudi bohinjsko komuno, zmanjšala na 2,99 odstotka. »Ta številka nam pove«, je dejal doktor Benedik, »da nas glede tega tudi v odnosu do drugih evropskih držav ne more biti prav nič sram.«

To nedvoumno kaže, da je bilo na področju preventivne službe marsikaj storjenega v zadnjih letih. Hkrati pa je to dokaz splošnega napredka zdravstvene službe na Gorenjskem. I. A.

ZAKAJ TAKO?

Mladinska organizacija v »Iskri« je priredila pretekli dve nedelji mladinski ples. Zabava je bila namenjena izključno mladini, zato je bila tudi v popoldanskih urah. Glavni namen tega plesa je bil, da se okrepijo vezi med delavsko in šolsko mladino, da se ta mladina med seboj spozna in hkrati pogovori o svojem življenju. Zato je tovarniški komite LMS v »Iskri« povabil na zabavo tudi dijakke srednje tehnične tekstilne šole, višje gimnazije in ekonomske srednje šole v Kranju. Dijaki STTS so se vabilu radi odzvali. Vodstvo I. gimnazije pa je višješolscem obisk zabave prepevedalo. Res je v dijaških pravilih rečeno, da dijaki ne smejo obiskati javnih lokalov in zabav. Prav je, da se dijaki ne udeležujejo javnih zabav, vendar gre v tem primeru za mladinski popoldanski ples. Mladini moramo nuditi tudi zdravno razvedrilo, ki ga pa v Kranju in tudi drugod še pogrešamo. Mladih ljudi ne moremo zapirati samo v ozek krog šolskih prostorov. Dajmo jim, kar jim gre! Zdravo sproščeno razvedrilo naj bo sestavni del njihovega življenja. Če jim ga ne bomo nudili mi, si ga bodo nujno iskali sami, pri tem pa obestaja neželena nevarnost, da posamezniki ne bodo znali vedno razlikovati med zdravim in kvarnim. Lj.

Včasih se zgodi, da namenoma preslišimo vprašanje, na katero bi morali odgovoriti. Podobno se je zgodilo tudi upravi »Park hotela« na Bledu. Le-ta bi namreč morala odgovoriti na zapisek na robu pod naslovom »Park hotel — prosim odgovore«.
Dopisnik «-ij» vprašuje upravo hotela, čemu prodaja restavracija hotela »Union«, ki ga upravlja »Park hotel«, zemlje po 10 dinarjev, kar pomeni 100 % podražitev v primerjavi s pekarniško ceno.

Direktor hotela molči, ali boljše povedano — kuha jezo na novinarje, računovodja pa ne bi bil računovodja, če ne bi povzdignil svojega glasu, in jaz ne bi bil bodičar, če bi pogotnil tako drage zemlje.

Računovodja namreč trdi, da je upravi »Park hotela« s predpisom dovoljena 100 % podražitev. Jaz pa mislim, da le ni čisto tako kot on meni. 100 % podražitev je dovoljena le v gostištih A in B kategorije, ker pa sodi hotel »Union« v C kategorijo, tudi 100 % podražitev nima pravne osnove. — Menim, da kakšna majhna korektura cen v hotelu »Union« na Bledu ne bo škodovala. Sicer pa — tudi papež in računovodja udarita včasih v prazno...

Pretekli teden me je zanese v Ljubljano. Rekli boste: glej ga — na Gorenjskem mu je zmanjkalo bodice, zdaj pa po Ljubljani spičal in hodil k »Pavlihi« (tistemu človeku, ki po pravici govori, pa pravijo, da je humorist) v zelnik. Nak — take zamere pa nočem! Da bi se še »Pavlihi« zameril, ko me že vsa Gorenjska vlači po zobeh, bi bilo pa le preveč za mojo nežnočutno dušo.

Ker nikogar nič ne briga, kaj sem počel v Ljubljani, bom le povedal, da je bilo prekleto slabo vreme. Ves dan me je po malem namakalo in komaj sem čakal, kdaj bom sedel v avtobus, ki pelje proti Trzinu. Pa sem le dočkal tisti trenutek. Zadolžen sem sedel v avtobus in z zadoščanjem gledal ljudi, ki so se tuširali na dežju. — Med vožnjo sem ugibal, kaj vruga mi v rednih presledkih trka po kloobuku. Pol ure sem ugibal, potem sem pa odprl mareljo, da zavarujem svoj novi klub pred dežjem, ki je pronicala skozi streho. — Klubu mi je bilo najbolj žal, zato sem ga, ko sem prišel domov, varno obesil nad štedilnik, da se posuši. Drugo jutro pa — zlomka, skoraj bi me kap, ko sem zagledal pokrivalo. Kapljice so se sicer posušile, ostali pa so rjavji madeži, ki kljubujejo vsem čistilnim pripomočkom. In rezultat? Odtlej nosim klubok à la pikapolonica in preklinjam avtobus s preluknjano streho.

Tistemu, ki je zadnjič speljal avtobus v Kranju in se za zabavo potegnil do Preddvora pa močno zamerim, ker ni takrat speljal tega preluknjane avtobusa in se z njim zaletel v prvi konfin!

Ondaj sem videl možakarja, kako je s strgalom pridno strgal omet z doma JLA v Kranju. Takšno uničevanje ljudske imovine me je na moč skajfalo, zato sem ga naskočil, češ, kaj ti pa pride na misel, da krusiš omet. Pa mi je dedec pojasnil, da hoče le osvoboditi zidove lepakov, ki jih nezna- ni plakaterji lepijo na to sila pripravno stavbo. — Res, če pogledamo nekatere hiše v Kranju — in teh ni malo — tedaj utegnemo opaziti, da so le-te vse marogaste,

kakor bi jih bile napadle ošpice. Mar ni dovolj reklamnih in oglasnih desk, ki služijo za lepljenje lepakov? Če pa nekateri menijo, da je teh odločno premalo, tedaj bi ne bilo napak, če bi nekatere hiše opremili s takimi deskami. — Raznim prirediteljem pa svetujem, naj v bodoče zabijajo svojim plakaterjem, da je treba, predno prilepijo plakat, najti primeren prostor.

Mimogrede bi opozoril galanterijske trgovino v Prežernovi ulici v Kranju, naj bi v bodoče nylon ščetke, preden jih prodajo, očistili las. Menda ne bo odveč, če ponovim mnenje nekaterih kupevcv, da so nekatere izmed teh ščetk rahlo umazane, kar priča, da so bile že v uporabi.

Pred dnevi me je nekdo vprašal, kje sem si glihal hrbtišče, da hodim tako pokonci kot bi požrl poklo. »Na ortopedski kliniki v Kranju, če že hočeš vedeti, sem mu udejvljivo zabrusil. «Ja, madonca, od kdaj ima pa Kranj ortopedsko kliniko?»

Lej ga cepca, kaj še tega ne veš, da od tistikrat, ko je mesna slaščičarna preuredila lokal in nabavila nov inventar, posebno stole, na katerih lahko sediš le vzravnan kot sveča.

Vidiš, zdaj mi je šele jasno, zakaj hodijo Kranjčani tako pokonci. Se priletnim ljudem ne morejo leta do živega, se je čudil znanec.

In kar je najlepše: pacienti, ki polnoštevilno pose- čajo to kliniko, sploh nimajo občutka, da bi bili v zdravstvenem zavodu. Počutijo se kot bi bili v slaščičarni...

Ker je obisk precejšen, menim, da bi bilo vredno pretehtati predlog, da bi ortopedsko kliniko povečali! Vas pozdravlja Vaš Bodičar

TRZNI PREGLED

V SKOFJI LOKI
V sredo smo na loškem trgu zabeležili naslednje cene: zelje v glavah 30 din/kg, kisló zelje 50 din/kg, kislá repa 20 din/merica, cvetača 130 din/kg, radič 25 din/merica, motovilec 25 din/merica, regrat 20 din/merica, jabolka 50 din/kg, čebula 100 din/kilogram, česen 10 din/glavica, por 7 do 12 din/komad, črna redkev 5 din/komad, sladka smetana 150 din/liter, sirček 12 dinarjev/komad, jajca 15 in 16 dinarjev/komad, peteršilj 10 din/zavitek, korenje 15 din/kg, fižol suhi 50—60 din/liter.

V KAMNIKU
Živilski trg je zdaj v Kamniku dobro založen. Na trgu je vsak dan več motovilca in regrata, ki ga prodajajo kar po mericah od 15 do 25 din. Tudi spinače in radiča je dovolj. Jajčka so bila v torek po 12 din/komad, pa tudi cenejša. Zdag se gospodinjam ni treba bati, da bi jih zmanjkalo. Tudi jabolka je še vedno dovolj po 30 in 35 din/kilogram. Por je bil po 60 din/kilogram, zelena pa 60 din/kg, kislá repa po 30, kisló zelje pa 60 din/kg. Cene ostalim živilom so bile nespremenjene.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V TRZICU
Poročili so se: Janez Mravljica, mizarski pomočnik in Ivana Valjavec, tov. delavka; Jožef Pappov, strojni ključavničar in Jožefa Šilpanič, predilka; Ignac Palovšnik, mizarski pomočnik in Ljudmila Svab, tkalka; Rudolf Berlot, finančni knjigovodja in Ivana Ahačič, nameštenka; Alojz Meglič, kmečki delavec in Kristina Ahačič, delavka.
Umrlj: Matevž Perko, otrok iz Trzica.
Rojeni: Milena Markelj, dne 11. februarja v Jelendolu I; Matevž Perko, 13. februarja v Trzinu, Pot na Zali Rovti; Janez Pogačnik 14. februarja na Slapu št. 1.
Poročili so se: Blaž Tušek, de-

lavac in Ivana Kepec, delavka; Jožef Kalan, delavec in Marija Golob, delavka; Lovrenc Starnar, upokojenec in Marija Dolinar, roj. Bric, upokojenka.
Umrlj: Jožef Ahačič, upokojenec.

V SKOFJI LOKI

Rodile so: Silva Crnič, Skofja Loka, Mestni trg 7 — hčerko Teo, Lucija Kržišnik, Skofja Loka, Spodnji trg 30 — sina Franca, Ana Tušar, Puštal 86 — hčerko Nežo.

Poročili so se: Jožef Kastelic, telefonist in Marija Košir, sobarica; Vladimir Milkovič, kmetnik uva; Kuzek, čevljar, vuj ur Knific, upravnik KZ in Ivana Kušar, gospodinska pomočnica.

Rodile so: Terezija Jan, Stari dvor 54 — hčerko Jožefo; Pavlina Košir, Stara Loka 93 — sina Janeza, Marija Dolenc, Gabrova 2 — hčerko Jožefo.

Poročili so se: Franc Jesenko, trg. pomočnik in Marija Svoljšak, uslužbenka; Franc Krajnc, elektrotehnik in Ana Dolenc, šivilja; Jožef Hafner, poljski delavec in Katarina Troha, gosp. pomočnica; Aleksander Gortnar, polj. delavec in Marija Pogačnik, polj. delavka; ing. Rajmund Rogač, gradbeni inženir in Marija - Ana Janša, knjigovodkinja.

Umrlj so: Jožefa Logonder rojena Fojkar, Marija Siferer roj. Porenta.

V KRANJU

Poročili so se: Franc Golobič, železokrivec in Antonija Turk, kuharica Novo mesto, Planina 9; Anton Petič, delavec in Pavla Sušteršič, delavka; Jože Jurgele, žerjavovodja in Ivana Sušnik, delavka; Janez Košir, delavec in Gabrielja Mežek, delavka; Blaž Krt, delavec in Amalija Sitar, delavka; Jože Svegelj, ključavničar in Frančiška Vilfan, kmečka delavka; Mirko Šebrek, avtomehanik in Marija Rozman, delavka; Jože Krišnar, posestnik in Frančiška Kern, kmečka delavka; Pavel Umnik, orodjar in Ivana Zavrl, tovarniška delavka; Matevž Dolenc, krojač in Pavla Siferer, šivilja; Franc Kenda, delavec in Marija Bertič, predilka; Franc Sever,

tov. delavec in Alojzija Intihar, delavka; Anton Kajnih, zidar in Angela Gutnik, kuharica; Lovrenc Kuster, delavec in Antonija Bergant, šivilja; Janez Černilec, krojač in Julijana Brulc, šivilja; Franc Nastran, poljedelec in Julijana Bizjak, tov. delavka; Valentin Zelnik, posestnik in Antonija Novak, poljedelka; Vinko Kern, čevljar in Angela Sodnik, tov. delavka; Franc Klemenčič, strojni tehnik in Breda Zvan, uslužbenka; Ludvik Kimovec, delavec in Olivera Hanžič, delavka.

V KROPI

Poročili so se: Slavko Pesjak, ključavničar in Albina Nardin, graverka; Joža Navčič, strojni delavec in Marija Starišinič, strojna delavka; Stefan Turza, str. delavec in Lojzka Petrnelj, strojn. delavka, vsi zaposleni v »Plamenu« v Kropi.
Umrlj so: Darja Goli, otrok in Janez Leš, upokojenec.
Rodile so: Zofka Petrnelj, pošt. uslužbenka — deklico.

SS S SODIŠČA

ZNAL JE OCENITI VREDNOST CINA

Filip Pretnar, delavec iz Podbrezji, ki je zaposlen v obratu siva livarna v Zelezarni na Jesenicah, je dve leti po malem odnašal iz tovarne cink. Prav gotovo mu je to delo omogočila slaba evidenca in nezadostna kontrola pri uporabi cina. Vsakokrat je vzel ploščico cina v velikosti denarnice in jo vtaknil v hlačni žep tako, da vratar ni ničesar opazil. Na ta način je znesil med letom 1955 in 1956 najmanj 24 kg cina, vrednega 57.000 dinarjev, ne da bi evidenca o uporabi cina izkazovala kakršenkoli primanjkljaj, čeprav je to kovina visoke vrednosti. Na obravnavi je Pretnar povedal, da se posebne kontrole nad uporabo cina sploh ni vodilo, vsled česar je možnost, da Pretnar ni bil edini pri odnašanju cina iz tovarne. Obsojen je na 5 mesecev zapora in plač stroškov postopka 1000 dinarjev. — ne

Kamnosestvo »Kranj«, kupi stare spomenike iz črnega granita ali pa predela iz starega v sodobni spomenik.

Kupim ženski šivalni stroj. — Ponudbe z navedbo cene oddati na oglasni oddelek.

Obrtno podjetje »Kamnosestvo« Kranj, išče eno veliko ali dve manjši pisarniški sobi v centru mesta Kranja. — Damo nagrado.

Zamenjam dvosobno stanovanje za trisobno. — Naslov v upravi lista.

Sprejemmo takoj na delo zidarje in delavce. Sumška stanovanja so zagotovljena. Javite se gradbenemu podjetju »Graditelj« Ljubljana, Smartinska c. 64/b.

Sprejemam mizarskega pomočnika za pohištvena dela. — Vendling, Cesta na Gornik št. 12, Kranj.

Začasno sprejemam samostojno šiviljo za domov. — Naslov v upravi lista.

Pred dnevi je diplomiral na pravni fakulteti v Ljubljani novinar Ljudske pravice in naš občinski sodelavec Ivan Kristan. Čestitamo k uspehu — Glas Gorenjske — kolegi.

Lepo novo kuhinjsko opravilo ugodno prodam. — Kalvarija 90, Kranj.

Sprejemmo v zaposlitev več dobrih stavbnih in strojnih ključavničarjev vojašine prostih. Isto sprejemmo železostrojarska vojašine prostega in sposobnega za vsa strgarska dela.

ROMAN
SLIKANICA
ZANIMIVOSTI
FILM

ZADNJA STRAN

Globočnik je zaspano kimal, tožbe starega janzenista mu niso šle do živega. Ko je gospod Filip utihnil, se je začel fužinar razburjati zaradi drv, ki jih občina dovoljuje sekati kovačem v Kovaškem vrhu in na Pleševici. Pri tem pa jim nihče ne gleda pod prste in kdor ima pravico do klastre drv, jih gotovo naseka dve klastri! Ljudje niso nikoli siti. Lahko bi se zavedali, da jim občina ni dolžna dajati drv in če jih kljub temu dobivajo, je to samo zato, ker so župan in odborniki predobri. A več ko daš ljudem, več hočejo. Hvaležnosti in spoštovanja pa nikjer. Po Železnikih govori: — Globočnik je bogat, — nobeden pa noče videti, koliko Globočnik skrbi in se muči. V Ljubljano se vozari in v Trst. Čelo na Dunaju je že bil in je potrkal na ministrstvu, da je dobil naročil. In vse samo, da imajo ljudje delo. Kadar pa ni dela, je spet kriv Globočnik...

Gospod Filip je vedel, da je v teh rečeh treba Globočniku pritrčiti, pa čeprav mu ne verjameš in se mu bogataš ni smilil. Toda mislil je na Anine vigence, ki bi jih bilo dobro oddati v najem. Od strani je skušal speljati besedo v pravi tir.

„Zelo podjetni ste...“ je začel, a Globočnik mu ni dal izgovoriti do konca. Čeprav je bil zavaljen in se je zdelo, da komaj lovi sapo, je govoril neutrudno kot bi se vrtelo mlinsko kolo.

„Moram biti podjeten, moram, drugače ne gre. Ampak moj plavž!“ Globočnik si je samovšečno začel gladiti lice in brado. „Seveda ni nič v primeri s tistimi plavži, ki sem jih videl na Laškem in v Nemčiji, pri nas pa nima para! Nič mi ni žal denarja, ki sem ga dal dunajskemu inženirju za načrte, čeprav mi jih je pošteno zasolil. Škoda le, da Držagoška gora ne daje nič več železa in ga moramo privažati iz Horjula. Vožnja z voli je počasna in stane, stane...“ Globočnik se je za trenutek zamislil, potem je jezno rekel: „Ljudje so pa tudi od sile! Vsak dan več zahtevajo! V mojih mladih letih bi si noben kovaški mojster ne upal zahtevati poldrug goldinar na dan! Zdad nihče noče delati za manj. Kovaški hlapci bi radi dobivali cel goldinar in še fretarji hočejo imeti enoinvajset krajcarjev! Eh, človek se muči in muči, kaj pa ostane? Dobiček samo po malem kaplja...“

Gospod Filip je srečno ujel priliko in začel govoriti o Gašperinovih vigencih. Spodnjega je Ana oddala bratrancu, Zgončevemu Dominiku, zgornji, večji pa je ostal. Ali bi ga morebiti gospod Globočnik maral prevzeti?

Globočnik se je zamislil in začel vrteti palce. „Hm,“ je rekel, „dva najemnika v eni kovačiji... Nak, to mi ne ugaja.“

Gospod Filip je rekel, da bi končno lahko pogodbo razveljavili in Dominiku denar vrnili. Ana je podpisala na lastno pest.

„Ne vem. To so sitne stvari,“ je rekel Globočnik s suhim, poslovnim glasom. Začel si je ogledovati Ano in jo je gledal tako dolgo, da ji je postalo nerodno. „Pravzaprav bi moral vse skupaj videti,“ je rekel čez čas. „Najbrž je hudo zane-marjeno. No, o priliki se bom oglasil in potem bomo videli, kaj bi se dalo storiti. Če mi bo všeč, bi morebiti... No, ne vem, res ne vem. Dokler ne vidim, ne morem nič reči. Po-časi in težko se je vzdignil.“

PUSTOVANJE NA GORENJSKEM

Kadar govorimo o pustu, ki je v širšem pomenu besede prehodni zimsko-pomladni čas, mislimo predvsem na pustne šeme ali maske, na njih obhode ter zabave. Kakor po vsem svetu, tako je že od nekdaj tudi pri nas čutil človek v predpustnem in pustnem času nezogibno potrebo, da si nedene krinko na obraz in se pošteno iznori. Do nedavna je bil to bolj ali manj meščanski smisel pustnih šem ali maskar po naših mestih, trgih in deloma po vaseh.

Prvotno so imele maske v tem prehodnem času od zime na pomlad svoj čarodejni pomen. Davni človek je z živalsko preobleko predstavljal boga — demona, ki je razpolagal z vsemi čarodejnimi silami za pregon pogubonosnih zimskih sil, da je znova lahko vstala mrtva narava k pomladnemu življenju. Med maskami, ki deloma še dandanes nastopajo pri nas o pustnem času, moramo predvsem omeniti Kurenta, ki spominja na zadnje ostalino demonskih živalskih mask s čarodejno močjo. Obdržal se je še na vzhodnem Stajerskem. Obleden je v težak, narobe obrnjen ovčji kožuh, vso glavo mu pokriva pošastna živalska krinka z rilčastim nosom in dolgim jezikom, okrog pasu ima na verigih navezanih več krvavih zvoncev, v roki pa nosi jezevko, palico, ki je obita z bodčasto jezevo kožo. Pred kakimi sto leti je bil Kurent kot osrednja pustna proslava, kot posebej leni pust znan tudi na Gorenjskem. Tako so v Železnikih leta 1854 napravili na pustni torek Kurenta iz starih kožuhov in stare obleke, mu nadeli na obraz šemo, na glavo pa star klobuk, vrh katerega so privezali kozlove rogove. Sicer pa so na Gorenjskem izmed mask, ki bolj ali manj določno predstavljajo pustne živali, poznali predvsem brno, ki je oponašala konja ali kozla, ter košuto in kamelo. V Motniku na Gorenjskem so vodili od hiše do hiše kamelo, gonjaji pa so bili našemljeni v popotnike iz jutrove dežele. Tak spreved s kamelo smo po prvi vojni videli tudi v Kranju. Teh obhodov in zabav so se udeleževali tudi v pustovke, cigani, košarji in razne druge maskare.

Pust, kot so ga do nedavna in ga po nekaterih krajih Gorenjske še danes praznujejo, je skupni pojem za vse polno starih obredov in običajev, ki so jih naši predniki izvajali na pragu pomladi in ki so se pozneje, ko se je porazgubil njihov prvotni smisel, prevrgli v gola pustno-norčava dejanja brez globljega pomena. Davni naši predniki so vpeljali oranje s plугоm v posebno pomladansko obredje, ki je bilo nekakšen prazničen uvod v prvo delo na polju. S slovesno prirejenim oranjem kot čarodejnim predhodnikom pravega oranja na polju je kmet v prvi vrsti čaral plodovitost svojih polj. Na to obredno oranje spominja pustno vlačenje pluga na vzhodnem Stajerskem, na Gorenjskem pa vlačenje ploha.

Na Koroški Beli so vlekli na pust ploha, če se pred pustom ni poročilo

TAKOLE JE BILO PA NA ENI IZMED STEVILNIH PUSTNIH ZABAV V KRANJU

v vasi nobeno dekle. V ta namen so fantje posekali v srenjski hosti najlepšo smreko. Tu ni pomagalo nobeno ugovarjanje srenjske uprave, ne posredovanje orožnikov ali sodišča. Če je bil pust brez poroke, je padla najlepša smreka. Posekano smreko so obelili in ji pustili le na vrhu krono. Vrh so lepo okrasili, okrasili pa so tudi prvi del voza, na katerega so jo pritrdili, tako da se je zadnji konec smreke vlekel po tleh. Z okrašenimi konji so fantje peljali ploh proti vasi, vriskali in prepevali, godec pa je igral poskočne viže. Pred vasjo so dekleta ploha zavrla. Zavoralnice so napravile iz robcev, pred njo pa so postavile mizo in fante pogostile s pijačo. Fantje so dekletom plačali odškodnino, ki so jo dekleta porabile v dobrodelne namene, smreko pa so nato sredi vasi izdražili in znesek porabili za pustno zabavo.

Ta običaj pa ima še nekaj drugačnega oblik. V Bohinju je bil ploh iz krajnikov narejen svinjak na saneh in v njem je igral godec. Na Bledu so smreko razžagali na hode. Najdebelejšega so naložili na voz, ki ga je najmočnejši in največji vol iz vasi vozil po Bledu. Če ni bilo v Motniku in okolici kako leto pred pustom nobene poroke, so rekli, da je šel volk skozi vas. Če pa se je pred pustom kaka poroka razdrila, sta na pust dve šemi, preoblečeni v ženina in nevesto, vlekli ploh skozi vas. V drugih vaseh so zopet dekletom, ki so imele žene, a se niso poročile, privlekli ploh pred hišna vrata ali pa jim posadili na streho slamnatega moža.

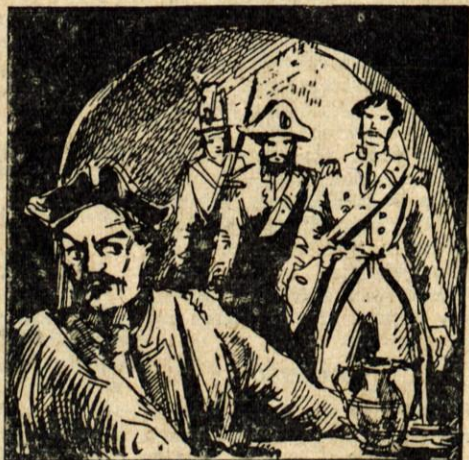
O pustu opravi svoje čarodejno delo pustni ogenj ali pustni kres, ki so ga na pustni torek zažigali po Gorenjskem. Pustni ogenj čisti prehodno zimsko-pomladno ozračje nečistih in škodljivih duhov ter pospešuje rodovitnost vsepovsod: pri ljudeh, živalih in na polju. Na Gorenjskem je ta prvotni smisel pustnega ognja prekril njegov drugi, prav tako star namen, to je sežiganje pusta. Ko so zažigali otroci na pustni večer kres, so pravili, da žgo pusta. Se pred dobrim stoletjem so na Gorenjskem pusta sežigali, če ga niso vrgli v vodo. V Vo-

klem pri Kranju so otroci pri goreči grmadi zažigali stare metle, na katerih so imele povezano slamo v obliki Pusta. S temi gorečimi Pusti so potem rajali okoli ognja. Mladina med Mengšem, Kamnikom, Cerkljami in Kranjem je na pustni večer zažigala s šibami ovite metle, na drogovi natakne škopneke, otepe in brinove butare. S temi gorečimi baklami se je mladina spustila na širok pašnik, skakala po njem, se vrtela in metala baklje v zrak. Po poročilu iz leta 1852 so naši predniki vsako leto ob tem času zažigali povsomo prediva in ga zagnali visoko po zraku v čast Ajdovski boginji. Cim više so goreče predivo zalučali, tem daljši jim je zrastle spomladi lan.

V predpustnem času je bil Gorenjec od nekdaj zelo vzdržan. Ni veseljačil, kot je bila to navada po mestih in trgih s prirejanjem raznih predpustnih veselje in maskarad. Zato pa je bil pustni dan ves njegov.

Na pust je moral biti vsakdo sit, niti živina ni smela biti tega dne prikrajšana, zakaj če je živina lačna mukala na pust, je vse leto nagajala na paši. Svoje dni so imeli v Poljanski dolini tudi v najrevnejši bajti na pust najrazkošnejšo pojedino in je prišlo na mizo vse, kar je hiša premogla, pa čeprav so druge dni v letu stradali. V Železnikih so tega dne mojstri pogostili svoje delavce, pomočnike in učence s posebno juho z rezanci, s troje vrst mesom, krofi in vinom. Po vseh gorenjskih krajih pa so se gospodinje na pustni torek postavile z rumenimi krofi, bobi in flancati. Zvečer je bila v kmečkih domovih večerja, kakršne sicer med letom nikoli ni bilo. Najprej je prišla na mizo juha z govedino, potem prečižja pečenka z zeljem, prekajena svinina, klobase, krofi, flancati in liter ali dva vina. Po večerji je šel gospodar z gospodinjo in odraslimi člani rodbine v bližnjo gostilno, kjer se je ob zvokih harmonike vrtela mladina. Zavrteli pa so se tudi starejši že zaradi pregovora: da bo debela repa in korenje, mora biti na pustni večer norenje.

Po raznih virih -fi-

65. Vernazz se je počutil pri Medvedu kakor na trnih. Moral mu je vrniti ves denar, če ni hotel, da ga ta razkrinka Francozom kot bivšega avstrijskega oficirja. Bil je v Črnem grabnu po naročilu iz Ljubljane, tuda opazil ni nič sumljivega. Prišli so že tudi francoski vojaki s banko. Nastanili se so v gostilni in se usedli k kartam.

66. Nekolko pod Sv. Ožboltom, kjer je dolina najbolj stisnjena, je samovala Samoglavova kmetija. Na tej domačiji so se ob mraku začeli zbirati rokovnjači. Gospodar je vedel za nočnejši obisk, zato je že vse pripravil. Goste je pošiljal više v gozd, le odlične rokovnike, kakor Bojca, Tomaža, Toče in njim enake je obdržal v hiši. Vsak je prinesel s seboj kak kos mesa ali par jajc in Samoglavova Špela jim je kuhala večerje.

67. Okoli enajste je vstopil Gropa. Imel je veliko brado in lasulje. »Ali se vsi zbrani?« vpraša Tomaža.

»Vsi, samo Tončka še nisem videl,« odvrne ta.

»On pride, njega moramo počakati!« meni rokovnjaški poglavar, ki je poslal Tončka na ogled.

Samoglav mu ponudi večerje, a on jo odkloni in se gre sprehat pred hišo. Ne more biti pri miru, premočan vihar buši v njem: »Necoj nastopi mačkovanje!«

68. Tonček je prišel in poročal poglavarju o položaju. Opisati mu je moral tudi Vernazza: »Velik in suh je, črne brke nosi.«

»On je, on je!« vzklikne Gropa in strese Tončka za ramo: Tega boš ti loviti! Vzemite ljudi kolikor hočete, zvečite ga in pripeljite živega! Živega, si slišal!«

»Slišal,« de Tonček, čeprav ni vedel, kaj hoče Gropa temu Francozu. Ko se se vsi rokovnjači zbrali, so se oborožili s puškami iz skrivne zaloge pri Samoglavu. Gropa jim je dal zadnja navodila, nato so se spustili v noč.